

Neutralitetsbegreb har udviklet sig. I denne Forbindelse maa det erindres, som allerede fremhævet ovenfor, at Forbundspagten ikke foreskriver noget om, hvorledes eller af hvem det skal konstateres, at det for den internationale Tvangsfuldbyrdelses Anvendelse afgørende Retsbrud foreligger. Dette Spørgsmaals Afgørelse er tværtimod overladt til hver enkelt Stats eget Skøn, og der vil da utvivlsomt i Fremtiden ligesom tidligere kunne tænkes Situationer, hvor Retsspørgsmaalet ingenlunde paa Forhaand er saa klart, som Forbundspagtens herhenhørende Bestemmelser forudsætter.

Det er allerede flere Gange omtalt, at de enkelte Forbundsmedlemmer ikke er pligtige til at tage Del i Anvendelsen af militære Tvangsmidler, og det Spørgsmaal frembyder sig da, om en saadan Undladelse — om ikke principielt, saa dog rent faktisk — kunde frembyde de samme Fordele for den paagældende Stat som en fuldstændig Neutralitet. Dette Spørgsmaal maa imidlertid besvares benægtende, for saa vidt de økonomiske og finansielle Forholdsregler under den moderne Krig har vist sig at spille en lige saa stor Rolle som de rent militære. Paa den anden Side kan man gøre gældende, at en virkelig Neutralitet paa det økonomiske og finansielle Omraade under de moderne Forhold kun meget vanskeligt lader sig gennemføre. For saa vidt kunde det muligvis antages, at de neutrale Staters Stilling under en Forbundstvangsfuldbyrdelse ikke vilde blive væsentlig anderledes, end den har været under Verdenskrigen. Paa dette Punkt er det imidlertid Forpligtelsen til at indrømme Passage, som gør Udslaget, idet her den blotte Forpligtelse og deraf følgende Mulighed for, at Passage finder Sted, umiddelbart inddrager det neutrale Omraade i de krigsførende strategiske Overvejelser og saaledes berøver det neutrale Omraade den Immunitet, som under hidtidige Krige og navnlig under Verdenskrigen har været af den allerstørste Betydning for de neutrale.

Ud fra de mindre Landes Synspunkt maa det derfor sikkert i Fremtiden som hidtil hævdes, at deres Andel i det internationale Liv og ligeledes deres Medvirken ved Modarbejdelsen af Retsbrud bør kunne finde Sted i saadanne Former, at de ikke udsættes for den umiddelbare Deltagelse i krigeriske Forviklinger, der for dem, hvorledes end Krigsoperationernes Udfald i øvrigt bliver, næsten altid vil medføre ødelæggende Virkninger af langt dybere indgribende Art end for de store Lande, der desuden for sig kræver en afgørende Indflydelse paa Verdenspolitikken, som de mindre Lande for deres Vedkommende giver Afkald paa. Det lader sig ikke benægte, at der mellem de smaa og de store Lande i disse Henseender bestaar afgørende Forskelle, som Forbundspagtens Ligestillen ikke tager fornødent Hensyn til, til Skade for de mindre Lande. Som det fremgaar af Bilagene 2 og 4, har der fra dansk Side været gjort Forslag til forskellige Løsninger af dette Problem, og det tør sikkert betegnes som en af de mindre Landes vigtigste Opgaver ogsaa i Fremtiden at arbejde videre i denne Retning.